

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 15ης Νοεμβρίου 2012 *

«Οδηγία 2004/48/EK — Διατάξεις διέπουσες την εξέταση των αποδεικτικών στοιχείων στο πλαίσιο διαφοράς ενώπιον εθνικού δικαστηρίου επιληφθέντος αιτήσεως κηρύξεως της ακυρότητας του παρέχοντος την προστασία υποδείγματος χρησιμότητας — Εξουσίες του εθνικού δικαστηρίου — Σύμβαση των Παρισίων — Συμφωνία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (Συμφωνία TRIPs)»

Στην υπόθεση C-180/11,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Fővárosi Bíróság (Ουγγαρία) με απόφαση της 29ης Σεπτεμβρίου 2010, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 18 Απριλίου 2011, στο πλαίσιο της δίκης

Bericap Záródástechnikai bt

κατά

Plastinnova 2000 kft,

παρισταμένου του:

Magyar Szabadalmi Hivatal,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. Silva de Lapuerta, προεδρεύουσα του τρίτου τμήματος, K. Lenaerts, E. Juhász, J. Malenovský (εισηγητή) και D. Šváby, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: V. Trstenjak

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Bericap Záródástechnikaib, εκπροσωπούμενη από τον Zs. Kacsuk, ügyvéd,
- η Plastinnova 2000 kft, εκπροσωπούμενη από τον J. Hergár, ügyvéd,
- η Ουγγρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. Fehér και την K. Szíjjártó,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ουγγρική

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους F. Bulst και B. Béres,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία της οδηγίας 2004/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΕΕ L 157, σ. 45, και διορθωτικά ΕΕ 2004, L 195, σ. 16, και ΕΕ 2007, L 204, σ. 27), καθώς και τη Συμφωνία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (στο εξής: Συμφωνία ΔΠΠΤΕ), η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1Γ της Συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) που υπογράφηκε στο Μαρακές στις 15 Απριλίου 1994 και εγκρίθηκε με την απόφαση 94/800/EK του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των συμφωνιών που απέρρευσαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994), καθ' όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της (ΕΕ L 336, σ. 1), και τη Σύμβαση για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας η οποία υπογράφηκε στο Παρίσι στις 20 Μαρτίου 1883, αναθεωρήθηκε εσχάτως στη Στοκχόλμη στις 14 Ιουλίου 1967 και τροποποιήθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 1979 (*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 828, αριθ. 11851, σ. 305, στο εξής: Σύμβαση των Παρισίων).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Bericap Záródástechnikai bt (στο εξής: Bericap) και της Plastinnova 2000 kft (στο εξής: Plastinnova), σχετικά με την προβαλλόμενη έλλειψη νεωτερικού χαρακτήρα υποδείγματος χρησιμότητας και με το επιχείρημα ότι το επίμαχο υπόδειγμα δεν στηρίζεται σε επινόηση.

Το νομικό πλαίσιο

Το διεθνές δίκαιο

Η Συμφωνία ΔΠΠΤΕ

- 3 Το πρώτο εδάφιο του προοιμίου της Συμφωνίας ΔΠΠΤΕ έχει ως εξής:

«[τα μέλη], επιθυμώντας να περιορίσουν τα φαινόμενα που συνεπάγονται στρεβλώσεις και εμπόδια για το διεθνές εμπόριο και λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να προωθηθεί η αποτελεσματική και επαρκής προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς επίσης να διασφαλισθεί ότι τα μέτρα και οι διαδικασίες για την επιβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας δεν καταλήγουν να αποτελούν από μόνα τους φραγμούς για το νόμιμο εμπόριο».
- 4 Το άρθρο 1, παράγραφοι 1 και 2, του μέρους Ι της Συμφωνίας ΔΠΠΤΕ, το οποίο φέρει τον τίτλο «Γενικές διατάξεις και θεμελιώδεις αρχές», ορίζει τα εξής:

«1. Τα μέλη θέτουν σε ισχύ τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας. Τα μέλη δικαιούνται, χωρίς να είναι υποχρεωμένα, να παρέχουν [εντός της εσωτερικής έννομης τάξεώς τους ευρύτερη] προστασία από αυτήν που επιβάλλεται βάσει της παρούσας συμφωνίας, υπό την προϋπόθεση ότι η [ευρύτερη]

αυτή προστασία δεν αντιβαίνει στις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας. Τα μέλη είναι ελεύθερα να επιλέγουν τη μέθοδο που κρίνουν κατάλληλη για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας στο πλαίσιο της εσωτερικής τους έννομης τάξης και πρακτικής.

2. Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, ο όρος “πνευματική ιδιοκτησία” καλύπτει όλα τα είδη πνευματικής ιδιοκτησίας [τα οποία διαλαμβάνονται στα] τμήματα 1 έως 7 του μέρους II.»

- 5 Το άρθρο 2 της εν λόγω Συμφωνίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Συμβάσεις σχετικές με την πνευματική ιδιοκτησία», προβλέπει ότι:

«1. Για τους σκοπούς των μερών II, III και IV της παρούσας συμφωνίας, τα μέλη εφαρμόζουν τα άρθρα 1 έως 12 και το άρθρο 19 της Σύμβασης των Παρισίων (1967).

2. Καμία διάταξη των μερών I έως IV της παρούσας συμφωνίας δεν επιτρέπεται να έρχεται σε αντίθεση με τις υφιστάμενες υποχρεώσεις που τα μέλη ενδέχεται να έχουν αναλάβει έναντι αλλήλων βάσει της Σύμβασης των Παρισίων, της Σύμβασης της Βέρνης, της Σύμβασης της Ρώμης και της Συνθήκης για την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των ολοκληρωμένων κυκλωμάτων.»

- 6 Το άρθρο 41, παράγραφοι 1 έως 3, της Συμφωνίας ΔΠΠΤΕ, το οποίο περιλαμβάνεται στο μέρος III αυτής, που φέρει τον τίτλο «Επιβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας», ορίζει τα εξής:

«1. Τα μέλη μεριμνούν ώστε η νομοθεσία τους να προβλέπει τις διαδικασίες επιβολής που ορίζονται στο παρόν μέρος, προκειμένου να είναι δυνατή η αποτελεσματική λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση κάθε πράξης παραβίασης των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας που κατοχυρώνονται από την παρούσα συμφωνία, [συμπεριλαμβανομένων κατασταλτικών μέτρων] τα οποία είναι δυνατό να εφαρμόζονται γρήγορα για να αποτραπούν τυχόν παραβιάσεις, καθώς και [κατασταλτικών μέτρων] με τα οποία αποθαρρύνεται η διάπραξη περαιτέρω παραβιάσεων. Οι εν λόγω διαδικασίες εφαρμόζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε να αποφεύγεται η ανόρθωση εμποδίων για το νόμιμο εμπόριο και να καθιερώνονται μηχανισμοί για την εξασφάλιση της μη καταχρηστικής προσφυγής σε αυτές.

2. Οι διαδικασίες για την επιβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας πρέπει να είναι εύλογες και δίκαιες. Επίσης δεν πρέπει να είναι υπερβολικά περίπλοκες, ούτε υπερβολικά δαπανηρές και να μη συνεπάγονται αδικαιολόγητες καθυστερήσεις. Ακόμη, οι προθεσμίες που τάσσονται για την εφαρμογή τους πρέπει να είναι εύλογες.

3. Οι αποφάσεις που εκδίδονται επί της ουσίας κάθε υπόθεσης πρέπει, εφόσον είναι δυνατό, να είναι γραπτές και αιτιολογημένες και να κοινοποιούνται τουλάχιστον στους διαδίκους χωρίς αδικαιολόγητες καθυστερήσεις. Οι αποφάσεις που εκδίδονται επί της ουσίας κάθε υπόθεσης πρέπει να είναι θεμελιωμένες σε εκείνα τα αποδεικτικά στοιχεία και μόνο, επί των οποίων είχαν τη δυνατότητα να εκφρασθούν οι διάδικοι.»

Η Σύμβαση των Παρισίων

- 7 Όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι συμβαλλόμενα μέρη στη Σύμβαση των Παρισίων.
- 8 Το άρθρο 1, παράγραφος 2, της Συμβάσεως αυτής ορίζει τα εξής:

«Η προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας έχει ως αντικείμενο τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα υποδείγματα χρησιμότητας, τα σχέδια ή βιομηχανικά υποδείγματα, τα εμπορικά ή βιομηχανικά σήματα, τα σήματα υπηρεσιών, την εμπορική επωνυμία και τις ενδείξεις προέλευσης ή [ονομασίες γεωγραφικής προελεύσεως], καθώς και την καταστολή του αθέμιτου ανταγωνισμού.»

- 9 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, της εν λόγω Συμβάσεως προβλέπει ότι:

«Οι υπήκοοι κάθε χώρας της Ένωσης θα απολαύουν σε όλες της άλλες χώρες της Ένωσης, όσον αφορά την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, των πλεονεκτημάτων που, βάσει των σχετικών νόμων, παρέχονται ή θα παρασχεθούν μεταγενέστερα στους ημεδαπούς, χωρίς να θίγονται τα ειδικώς προβλεπόμενα από την παρούσα Σύμβαση δικαιώματα. Κατά συνέπεια, θα τυγχάνουν της αυτής προστασίας με τους ημεδαπούς και της αυτής νομίμου συνδρομής κατά πάσης προσβολής των δικαιωμάτων τους, με την επιφύλαξη της εκπληρώσεως των επιβαλλομένων στους ημεδαπούς όρων και διατυπώσεων.»

Το δίκαιο της Ένωσης

- 10 Η τέταρτη, η πέμπτη και η έκτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2004/48 έχουν ως εξής:

«4) Σε διεθνές επίπεδο, όλα τα κράτη μέλη, καθώς και η ίδια η Κοινότητα για τα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της, δεσμεύονται από τη [Συμφωνία ΔΠΙΤΕ] [...].

5) Η [Συμφωνία ΔΠΙΤΕ] περιέχει, ειδικότερα, διατάξεις σχετικές με τα μέσα επιβολής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, οι οποίες αποτελούν κοινούς κανόνες που ισχύουν σε διεθνές επίπεδο και εφαρμόζονται σε όλα τα κράτη μέλη. Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει τις διεθνείς υποχρεώσεις των κρατών μελών, περιλαμβανομένων των προβλεπόμενων στη [Συμφωνία ΔΠΙΤΕ].

6) Υπάρχουν, εξάλλου, διεθνείς συμβάσεις στις οποίες όλα τα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη και οι οποίες περιέχουν επίσης διατάξεις σχετικές με τα μέσα επιβολής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Πρόκειται, ειδικότερα, για τη Σύμβαση των Παρισίων [...], για τη Σύμβαση της Βέρνης, για την προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων, και για τη Σύμβαση της Ρώμης για την προστασία των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των οργανισμών ραδιοφωνίας και τηλεόρασης.»

- 11 Με την εικοστή έβδομη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας αυτής διευκρινίζονται τα εξής:

«Είναι σκόπιμο να δημοσιεύονται αποφάσεις επί υποθέσεων προσβολής δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, ως συμπληρωματικό αποτρεπτικό μέτρο για μελλοντικούς παραβάτες και προκειμένου να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση του κοινού.»

- 12 Η τριακοστή δεύτερη αιτιολογική σκέψη της εν λόγω οδηγίας έχει ως εξής:

«Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται ιδίως από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η παρούσα οδηγία αποσκοπεί συγκεκριμένα στη διασφάλιση του πλήρους σεβασμού της διανοητικής ιδιοκτησίας, σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 2 του εν λόγω Χάρτη.»

- 13 Το άρθρο 1 της οδηγίας 2004/48 ορίζει το αντικείμενό της ως ακολούθως:

«Η παρούσα οδηγία αφορά τα μέτρα, τις διαδικασίες και τα μέτρα αποκατάστασης που είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της επιβολής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ο όρος “δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας” εμπεριέχει τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας.»

- 14 Το άρθρο 2 της οδηγίας αυτής, το οποίο αφορά το πεδίο εφαρμογής της, ορίζει, στην παράγραφο του 1, τα εξής:

«Με την επιφύλαξη των μέσων που προβλέπονται ή ενδέχεται να προβλεφθούν με την κοινοτική ή την εθνική νομοθεσία, καθόσον τα εν λόγω μέσα μπορεί να είναι ευνοϊκότερα για τους δικαιούχους, τα μέτρα, οι διαδικασίες και τα μέτρα αποκατάστασης που προβλέπονται από την παρούσα οδηγία εφαρμόζονται, σύμφωνα με το άρθρο 3, σε οποιαδήποτε προσβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας όπως προβλέπεται από την κοινοτική νομοθεσία [και/ή] την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους.»

- 15 Κατά το άρθρο της 2, παράγραφος 3, στοιχείο β', η οδηγία 2004/48 δεν θίγει «τις υποχρεώσεις που υπέχουν τα κράτη μέλη από διεθνείς συμβάσεις, και ιδίως από τη [Συμφωνία ΔΠΙΤΕ], συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων που αφορούν ποινικές διαδικασίες και ποινές».

- 16 Το άρθρο 3 της εν λόγω οδηγίας ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν τα μέτρα, τις διαδικασίες και τα μέτρα αποκατάστασης που απαιτούνται για τη διασφάλιση της επιβολής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που ρυθμίζονται με την παρούσα οδηγία. Τα εν λόγω μέτρα, οι διαδικασίες και τα μέτρα αποκατάστασης πρέπει να είναι θεμιτά και δίκαια, να μην είναι περίπλοκα και δαπανηρά άνευ λόγου και να μην προβλέπουν παράλογες προθεσμίες ούτε να συνεπάγονται αδικαιολόγητες καθυστερήσεις.

2. Τα εν λόγω μέτρα, διαδικασίες και μέτρα αποκατάστασης πρέπει επίσης να είναι αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά και να εφαρμόζονται κατά τρόπον ώστε να αποτρέπεται η δημιουργία εμποδίων στο νόμιμο εμπόριο και να προβλέπονται εγγυήσεις κατά της κατάχρησής τους.»

Το ουγγρικό δίκαιο

Ο νόμος περί προστασίας των υποδειγμάτων χρησιμότητας

- 17 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, του νόμου αριθ. XXXVIII του 1991, περί προστασίας των υποδειγμάτων χρησιμότητας (A használati minták oltalmáról szóló 1991. évi XXXVIII. törvény), προβλέπει ότι:

«Απολαύει της προστασίας που παρέχεται στα υποδείγματα χρησιμότητας (στο εξής: προστασία των υποδειγμάτων) κάθε τεχνολογική λύση η οποία αφορά τον σχεδιασμό, τη δομή ή τη συναρμολόγηση των συστατικών αντικειμένου (στο εξής: υπόδειγμα), εφόσον έχει νεωτερικό χαρακτήρα, στηρίζεται σε επινόηση και επιδέχεται βιομηχανική εφαρμογή.»

- 18 Το άρθρο 2, παράγραφος 2, του νόμου περί προστασίας των υποδειγμάτων χρησιμότητας ορίζει τα εξής:

«Το στάδιο εξελίξεως της τεχνολογίας περιλαμβάνει τα δεδομένα στα οποία έχει αποκτήσει πρόσβαση το κοινό, μέσω γραπτής περιγραφής ή χρήσεως, εντός της επικράτειας και πριν την ημερομηνία προτεραιότητας.»

- 19 Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του νόμου αυτού:

«Γίνεται δεκτό ότι το υπόδειγμα χρησιμότητας στηρίζεται σε επινόηση εφόσον δεν θεωρείται προφανές από τους ειδικούς, λαμβανομένου υπόψη του σταδίου εξελίξεως της τεχνολογίας.»

20 Το άρθρο 5 του εν λόγω νόμου ορίζει τα εξής:

«1) Παρέχεται προστασία στο υπόδειγμα του αιτούντος εφόσον:

a) πληροί τις προϋποθέσεις των άρθρων 1 έως 4 του παρόντος νόμου και δεν εξαιρείται από την προστασία των υποδειγμάτων βάσει της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου ή βάσει του άρθρου 1, παράγραφος 2, του παρόντος νόμου».

21 Το άρθρο 24 του νόμου περί προστασίας των υποδειγμάτων χρησιμότητας προβλέπει ότι:

«1) Υπόδειγμα εκπίπτει της παρεχόμενης προστασίας εφόσον:

a) το αντικείμενο της προστασίας δεν πληροί πλέον τις απαιτήσεις του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο α.

[...]»

22 Κατά το άρθρο 26 του νόμου αυτού:

«Το Ουγγρικό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας είναι αρμόδιο για:

[...]

c) την κήρυξη της ακυρότητας του παρέχοντος προστασία υποδείγματος.»

23 Το άρθρο 27 του εν λόγω νόμου ορίζει τα εξής:

«[...]

3) Τα δικαστήρια ασκούν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 37 του παρόντος νόμου, δικαστικό έλεγχο επί των αποφάσεων που εκδίδει το Γραφείο σε υποθέσεις προστασίας υποδειγμάτων.

4) Κατόπιν της υποβολής αιτήσεως μεταρρυθμίσεως και εφόσον δεν έχουν επιληφθεί της υποθέσεως τα δικαστήρια, το Γραφείο δύναται να μεταρρυθμίσει ή να ανακαλέσει οποιαδήποτε απόφαση με την οποία περατώθηκε διαδικασία και την οποία είχε εκδώσει επί ενός εκ των κάτωθι ζητημάτων:

[...]

c) της κηρύξεως της ακυρότητας του παρέχοντος προστασία υποδείγματος.»

24 Κατά το άρθρο 36, παράγραφος 3, του νόμου περί προστασίας των υποδειγμάτων χρησιμότητας:

«Οι διατάξεις της νομοθεσίας περί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας έχουν εφαρμογή, τηρουμένων των αναλογιών, στις διαδικασίες [...] περί κηρύξεως της ακυρότητας [...] του παρέχοντος την προστασία υποδείγματος.»

25 Το άρθρο 37 του νόμου αυτού προβλέπει ότι:

«1) Το δικαστήριο δύναται, κατόπιν αιτήματος, να μεταρρυθμίζει τις αποφάσεις του Ουγγρικού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας δυνάμει:

a) του άρθρου 27, παράγραφος 4, του παρόντος νόμου.

[...]

13) Κατά τα λοιπά, οι διατάξεις που αφορούν τη διαδικασία δικαστικού ελέγχου των αποφάσεων του Γραφείου επί θεμάτων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας έχουν εφαρμογή, τηρουμένων των αναλογιών, και στη διαδικασία δικαστικού ελέγχου των αποφάσεων που εκδίδει το Γραφείο επί θεμάτων προστασίας υποδειγμάτων.»

Ο νόμος περί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας

26 Το άρθρο 42 του νόμου XXXIII του 1995 περί δυνατότητας κατοχυρώσεως των εφευρέσεων μέσω διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (στο εξής: νόμος περί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας) ορίζει τα εξής:

«[...]

3) Σε περίπτωση εκδόσεως οριστικής αποφάσεως απορρίπτουσας αίτημα κηρύξεως της ακυρότητας διπλώματος ευρεσιτεχνίας, ουδείς δύναται να υποβάλει κατά του ιδίου διπλώματος ευρεσιτεχνίας εκ νέου αίτημα κηρύξεως της ακυρότητας στηριζόμενο στα ίδια πραγματικά περιστατικά.»

27 Το άρθρο 80 του νόμου περί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ορίζει ότι:

«1) Με την επιφύλαξη της διατάξεως της παραγράφου 2, οποιοσδήποτε δύναται να ζητήσει, βάσει του άρθρου 42 του παρόντος νόμου, την κήρυξη της ακυρότητας διπλώματος ευρεσιτεχνίας με αίτηση στρεφόμενη κατά του δικαιούχου του διπλώματος.

2) Στην περίπτωση που διαλαμβάνεται στο άρθρο 42, παράγραφος 1, στοιχείο d, η κήρυξη της ακυρότητας διπλώματος ευρεσιτεχνίας ζητείται από το πρόσωπο που θα έπρεπε να είναι δικαιούχος του διπλώματος βάσει του νόμου.»

28 Το άρθρο 81 του νόμου αυτού ορίζει τα εξής:

«[...]

3) Σε περίπτωση παραιτήσεως από αίτημα κηρύξεως ακυρότητας, η διαδικασία μπορεί να συνεχισθεί αυτεπαγγέλτως [...]».

29 Το άρθρο 86 του εν λόγω νόμου ορίζει τα εξής:

«1) Το Πρωτοδικείο Βουδαπέστης έχει αποκλειστική δικαιοδοσία να αποφαινεται επί προσφυγών με αίτημα τη μεταρρύθμιση των αποφάσεων που εκδίδει το Ουγγρικό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας.

[...]»

30 Κατά το άρθρο 88 του ιδίου αυτού νόμου:

«Το πρωτοδικείο αποφαινεται επί των αιτημάτων μεταρρυθμίσεως των αποφάσεων του Ουγγρικού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας βάσει των διατάξεων περί εκούσιας δικαιοδοσίας, με την επιφύλαξη των παρεκκλίσεων που προβλέπει ο παρών νόμος. Οι γενικές διατάξεις του νόμου αριθ. III του 1952, περί κώδικα πολιτικής δικονομίας (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény), εφαρμόζονται κατ' αναλογία στη διαδικασία, εκτός αν ο παρών νόμος ή οι κανόνες περί εκούσιας δικαιοδοσίας επιτάσσουν άλλως.»

Ο κώδικας πολιτικής δικονομίας

- 31 Τα άρθρα 3 και 4 του κώδικα πολιτικής δικονομίας περιλαμβάνονται στον τίτλο I, ο οποίος φέρει τον τίτλο «Γενικές Διατάξεις», εντός κεφαλαίου και τμήματος του κώδικα αυτού που φέρουν, αντιστοίχως, τους τίτλους «Θεμελιώδεις αρχές» και «Καθήκοντα των δικαστηρίων στις αστικές υποθέσεις».
- 32 Το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κώδικα αυτού ορίζει τα εξής:
- «2) Εκτός αν ο νόμος ορίζει άλλως, το δικαστήριο δεσμεύεται από τα αιτήματα των διαδίκων και τις λοιπές δηλώσεις τους που έχουν έννομες συνέπειες. [...]»
- 33 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, του εν λόγω κώδικα ορίζει ότι:
- «1) Κατά την εκτίμησή του, το δικαστήριο δεν δεσμεύεται από τις αποφάσεις άλλων αρχών ή τις πειθαρχικές αποφάσεις, ούτε από τις διαπιστώσεις περί πραγματικών περιστατικών οι οποίες περιέχονται στις αποφάσεις αυτές.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 34 Στις 17 Μαΐου 1991 η Plastinnova κατέθεσε στο Ουγγρικό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας το υπ' αριθ. 2252-320/91 βιομηχανικό υπόδειγμα και, εν συνεχεία, την 1η Σεπτεμβρίου 1992, υπέβαλε αίτηση παροχής προστασίας βάσει υποδείγματος χρησιμότητας. Η Plastinnova, επικαλούμενη τροποποίηση της αιτούμενης προστασίας, ζήτησε, όσον αφορά τη δεύτερη κατάθεση, το δικαίωμα προτεραιότητας που απέρρεε από την πρώτη κατάθεση. Το Ουγγρικό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας δέχθηκε την αίτηση αυτή και, κατόπιν της καταθέσεως του υποδείγματος χρησιμότητας, ενέκρινε την παροχή προστασίας στο υπόδειγμα αυτό, αναγνωρίζοντάς του το δικαίωμα προτεραιότητας που απέρρεε από την κατάθεση του βιομηχανικού υποδείγματος.
- 35 Στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας, η Bericap ζήτησε, στις 6 Μαΐου 1998, να κηρυχθεί άκυρο το παρέχον την προστασία οικείο υπόδειγμα χρησιμότητας, λόγω ελλείψεως νεωτερικού χαρακτήρα και λόγω του ότι δεν στηριζόταν σε επινόηση.
- 36 Με την υπ' αριθ. U9200215/35 απόφασή του, της 1ης Ιουνίου 2004, το Ουγγρικό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας επιβεβαίωσε το κύρος του παρέχοντος την προστασία υποδείγματος χρησιμότητας, περιορίζοντας πάντως το εύρος της προστασίας αυτής.
- 37 Η Plastinnova, ως δικαιούχος του υποδείγματος χρησιμότητας, ζήτησε από το Fővárosi Bíróság να μεταρρυθμίσει την απόφαση αυτή του Ουγγρικού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας. Αποφαινόμενο πρωτοδίκως, το δικαστήριο αυτό απέρριψε την προσφυγή και, μεταρρυθμίζοντας την υπ' αριθ. U9200215/35 απόφαση, κήρυξε άκυρο το παρέχον την προστασία επίμαχο υπόδειγμα.
- 38 Κατόπιν εφέσεως της Plastinnova, το Fővárosi ítéltábla (Εφετείο Βουδαπέστης) μεταρρύθμισε, με διάταξή του, την πρωτόδικη απόφαση όσον αφορά την κήρυξη της ακυρότητας του παρέχοντος την προστασία υποδείγματος χρησιμότητας [στο εξής: κήρυξη της ακυρότητας του υποδείγματος χρησιμότητας], επικυρώνοντας την απόφαση κατά τα λοιπά.
- 39 Το Legfelsőbb Bíróság (ανώτατο δικαστήριο), ενώπιον του οποίου άσκησε αναίρεση η Bericap, επικύρωσε τη διάταξη του εφετείου.
- 40 Η υπόθεση της κύριας δίκης (όσον αφορά τη διοικητική διαδικασία) ανάγεται στις 31 Ιανουαρίου 2007, όταν η Bericap υπέβαλε εκ νέου, ενώπιον του Ουγγρικού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας, αίτηση κηρύξεως ακυρότητας του επίμαχου υποδείγματος χρησιμότητας. Η εταιρία αυτή επικαλέσθηκε ως

λόγους στηρίξεως της αιτήσεώς της την έλλειψη νεωτερικού χαρακτήρα και το ότι το υπόδειγμα δεν στηριζόταν σε επινόηση. Στην αίτησή της επισύναψε, μεταξύ άλλων εγγράφων, ως παραρτήματα, τις περιγραφές των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας με αριθμούς K4 έως K10, K19 έως K25, K29 και K30.

- 41 Επικαλούμενη την προηγούμενη διαδικασία κηρύξεως ακυρότητας, η Plastinnova ζήτησε να απορριφθεί η νέα αίτηση κηρύξεως ακυρότητας χωρίς να εξετασθεί επί της ουσίας.
- 42 Με την υπ' αριθ. U9200215/58 απόφαση, το Ουγγρικό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας απέρριψε αυτήν την αίτηση κηρύξεως ακυρότητας, παραπέμποντας στο άρθρο 42, παράγραφος 3, του νόμου περί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Το Γραφείο εφήρμοσε τη διάταξη αυτή κατά τέτοιο τρόπο ώστε, κατά τη νέα διαδικασία με αίτημα την κήρυξη της ακυρότητας, δεν έλαβε καθόλου υπόψη, μεταξύ των προμνημονευθέντων εγγράφων, τις περιγραφές των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας K4 έως K8, K10, K19, K21 και K22. Συγκεκριμένα, κατά το Γραφείο, στα έγγραφα αυτά «στηρίχθηκε η απόφαση με την οποία περατώθηκε η προηγούμενη διαδικασία κηρύξεως ακυρότητας». Προσέθεσε ότι «έκαστο των εγγράφων αυτών είχε εξετασθεί, ανεξαρτήτως του ζητήματος ποία εξ αυτών περιείχαν κρίσιμα στοιχεία όσον αφορά το οικείο υπόδειγμα» και ότι, «καθόσον η απόφαση που ελήφθη μετά το πέρας της προηγούμενης διαδικασίας στηρίζεται στο σύνολο των εξετασθέντων αυτών εγγράφων, δεν πρέπει να ληφθούν υπόψη τα εν λόγω έγγραφα κατά την παρούσα διαδικασία». Το Ουγγρικό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας επισήμανε επίσης ότι «έκαστο των χαρακτηριστικών γνωρισμάτων τα οποία αφορούν τα κύρια αιτήματα όσον αφορά την προστασία του υποδείγματος χρησιμότητας εμφανίζεται σε φωτογραφίες και, ως εκ τούτου, είναι δυνατό να δοθεί προτεραιότητα στην προστασία του εν λόγω υποδείγματος». Προσέθεσε ότι «το ζήτημα της προτεραιότητας έχει κριθεί με απόφαση που εκδόθηκε στο πλαίσιο της προηγούμενης διαδικασίας και η οποία στηριζόταν επίσης στην κρίση ότι μπορούσε, όπως και έγινε, να αναγνωρισθεί προτεραιότητα, όσον αφορά την προστασία του υποδείγματος χρησιμότητας, λόγω της τροποποίησης της προστασίας του βιομηχανικού υποδείγματος». Συναφώς, το Ουγγρικό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας αποφάνθηκε ότι οι περιγραφές των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας K20 και K23 δεν ανταποκρίνονταν στο παρόν στάδιο εξελίξεως της τεχνολογίας.
- 43 Τελικά, το Ουγγρικό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας εξέτασε το ζήτημα της ελλείψεως νεωτερικού χαρακτήρα και το αν το υπόδειγμα στηριζόταν σε επινόηση μόνον υπό το πρίσμα των περιγραφών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας K9, K24, K25, K29 και K30, έκρινε δε ότι δεν αποδείχθηκαν οι λόγοι που προβλήθηκαν προς στήριξη του αιτήματος κηρύξεως ακυρότητας.
- 44 Η Bericap άσκησε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου προσφυγή με αίτημα τη μεταρρύθμιση της υπ' αριθ. U9200215/58 αποφάσεως, ζητώντας την κήρυξη της ακυρότητας του υποδείγματος χρησιμότητας. Ζήτησε να ληφθούν υπόψη όλα τα έγγραφα που προσκόμισε και υποστήριξε ότι η προστασία που παρέχεται βάσει υποδείγματος χρησιμότητας διασφαλίζει στον δικαιούχο του αποκλειστικά δικαιώματα παρεμφερή αυτών που απορρέουν από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Για τον λόγο αυτό το γενικό συμφέρον επιτάσσει τα αποκλειστικά δικαιώματα να στηρίζονται αποκλειστικώς σε προστασία παρεχόμενη βάσει υποδείγματος χρησιμότητας η οποία είναι σύμφωνη με τις επιταγές του νόμου. Θεσπίζοντας με νόμο την προσφυγή με αίτημα την κήρυξη της ακυρότητας, ο νομοθέτης έκρινε ως υπέρτερο το γενικό συμφέρον. Το γεγονός ότι η διαδικασία κηρύξεως της ακυρότητας σκοπεί στην προστασία του γενικού συμφέροντος καταδεικνύεται από το άρθρο 80, παράγραφος 1, του νόμου περί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, το οποίο ορίζει ότι, με την επιφύλαξη της διατάξεως της παραγράφου 2, οποιοσδήποτε δύναται να ζητήσει, βάσει του άρθρου 42 του νόμου αυτού, την κήρυξη της ακυρότητας διπλώματος ευρεσιτεχνίας με αίτηση στρεφόμενη κατά του δικαιούχου του διπλώματος. Επίσης, το γενικό συμφέρον συνάγεται από το άρθρο 81, παράγραφος 3, του εν λόγω νόμου, κατά το οποίο, σε περίπτωση παραιτήσεως από τέτοιο αίτημα, η διαδικασία μπορεί να συνεχισθεί αυτεπαγγέλτως.
- 45 Η Plastinnova ζήτησε την επικύρωση της αποφάσεως αριθ. U9200215/58, διατεινόμενη ότι η απόφαση αυτή είναι βάσιμη.

- 46 Το αιτούν δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση αριθ. U9200215/58 και ανέπεμψε την υπόθεση στο Ουγγρικό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας προκειμένου αυτό να αποφανθεί εκ νέου επί της ουσίας. Το αιτούν δικαστήριο έκρινε ότι δεν έπρεπε να αγνοηθούν τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίσθηκαν στο πλαίσιο της νέας διαδικασίας κηρύξεως της ακυρότητας απλώς και μόνον επειδή είχαν προσκομισθεί και κατά την προηγούμενη διαδικασία κηρύξεως της ακυρότητας.
- 47 Το Fővárosi ítéldótable ακύρωσε τη διάταξη που είχε εκδοθεί πρωτοδίκως και ανέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του Fővárosi Bíróság προκειμένου να εξετασθεί εκ νέου και να εκδοθεί νέα απόφαση, καθόσον διαπίστωσε ότι το Ουγγρικό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας, κατά την εκ μέρους του εξέταση της νέας αιτήσεως κηρύξεως της ακυρότητας, είχε ορθώς καθορίσει το πλαίσιο των προς ανάλυση πραγματικών περιστατικών.
- 48 Στην αίτησή του για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, το Fővárosi Bíróság διευκρινίζει ότι, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων της οδηγίας 2004/48 και ειδικότερα των άρθρων της 2, παράγραφος 1, και 3, παράγραφος 2, διερωτάται ως προς τον τρόπο εφαρμογής των διατάξεων του εθνικού δικαίου περί διαδικασιών κηρύξεως της ακυρότητας των υποδειγμάτων χρησιμότητας.
- 49 Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει εξάλλου ότι τα ερωτήματα επί των οποίων ζητεί από το Δικαστήριο να αποφανθεί με προδικαστική απόφαση στηρίζονται σε σύγκριση των διατάξεων της Συμβάσεως των Παρισίων και της Συμφωνίας ΔΠΠΤΕ με τον τρόπο εφαρμογής των ισχυουσών διατάξεων του εθνικού δικαίου. Επισημαίνει συναφώς ότι, στην Ουγγαρία, η Σύμβαση των Παρισίων τέθηκε σε ισχύ με το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 18 του 1970, ενώ η Συμφωνία ΔΠΠΤΕ με τον νόμο IX του 1998.
- 50 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Fővárosi Bíróság αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Συνάδουν με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέτρα, διαδικασίες και μέτρα αποκαταστάσεως τα οποία, στο πλαίσιο διαδικασίας μεταρρυθμίσεως σχετικά με αίτηση κηρύξεως της ακυρότητας του παρέχοντος την προστασία υποδείγματος χρησιμότητας, εφαρμόζονται κατά τρόπο ώστε το εθνικό δικαστήριο να μην δεσμεύεται από τα αιτήματα και τις λοιπές δηλώσεις των διαδίκων που έχουν έννομες συνέπειες και να έχει την εξουσία να διατάξει αυτεπαγγέλτως να προσκομισθούν οι αποδείξεις τις οποίες κρίνει απαραίτητες;
- 2) Συνάδουν με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέτρα, διαδικασίες και μέτρα αποκαταστάσεως τα οποία, στο πλαίσιο διαδικασίας μεταρρυθμίσεως σχετικά με αίτηση κηρύξεως της ακυρότητας του παρέχοντος την προστασία υποδείγματος χρησιμότητας, εφαρμόζονται κατά τρόπο ώστε το εθνικό δικαστήριο να μη δεσμεύεται, κατά την εκτίμησή του, από διοικητική απόφαση που έχει εκδοθεί επί αιτήσεως κηρύξεως ακυρότητας ούτε από τις διαπιστώσεις περί πραγματικών περιστατικών που περιέχονται στην απόφαση αυτή, ιδίως δε από τους λόγους κηρύξεως της ακυρότητας των οποίων γίνεται επίκληση στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας, αλλά ούτε και από τις δηλώσεις και τους ισχυρισμούς ή από τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίζονται στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής;
- 3) Συνάδουν με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέτρα, διαδικασίες και μέτρα αποκαταστάσεως τα οποία, στο πλαίσιο διαδικασίας μεταρρυθμίσεως σχετικά με νέα αίτηση κηρύξεως της ακυρότητας του παρέχοντος την προστασία υποδείγματος χρησιμότητας, εφαρμόζονται κατά τρόπο ώστε το εθνικό δικαστήριο να μη λαμβάνει υπόψη, μεταξύ των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίζονται στο πλαίσιο της νέας αιτήσεως –περιλαμβανομένων των στοιχείων που αφορούν το στάδιο εξελίξεως της τεχνολογίας–, τα αποδεικτικά στοιχεία που είχαν προσκομισθεί στο πλαίσιο προγενέστερης αιτήσεως κηρύξεως της ακυρότητας του παρέχοντος την προστασία υποδείγματος χρησιμότητας;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του παραδεκτού

- 51 Η Plastinnova και η Ουγγρική Κυβέρνηση θέτουν, για διάφορους λόγους, εν αμφιβόλω το παραδεκτό της αιτήσεως για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως.
- 52 Πρώτον, η Plastinnova ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει την εν λόγω αίτηση, χωρίς να την εξετάσει επί της ουσίας, για τον λόγο ότι, αφενός, το Fővárosi Bíróság ήταν, βάσει του κώδικα πολιτικής δικονομίας, αναρμόδιο να υποβάλει αίτηση προδικαστικής αποφάσεως και διότι, αφετέρου, καθόσον η υπόθεση της κύριας δίκης ενδέχεται να αποτελέσει αντικείμενο αιτήσεως αναιρέσεως, το ανώτατο δικαστήριο είναι αποκλειστικώς αρμόδιο να κινήσει διαδικασία για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως.
- 53 Πρέπει να υπομνησθεί συναφώς ότι, κατά πάγια νομολογία, βάσει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ παρέχεται στα εθνικά δικαστήρια ευρύτατη ευχέρεια να υποβάλουν στο Δικαστήριο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, σε περίπτωση κατά την οποία εκτιμούν ότι η υπόθεση που εκκρεμεί ενώπιόν τους εγείρει ζητήματα ερμηνείας ή κύρους διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, η απάντηση στα οποία είναι απαραίτητη για την επίλυση της διαφοράς της οποίας τα δικαστήρια αυτά έχουν επιληφθεί. Εξάλλου, τα εθνικά δικαστήρια είναι ελεύθερα να ασκούν τη δυνατότητα αυτή σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας κρίνουν σκόπιμο (απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 2010, C-173/09, Elchinov, Συλλογή 2010, σ. I-8889, σκέψη 26 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 54 Το Δικαστήριο έχει κρίνει βάσει των ανωτέρω ότι η ύπαρξη εθνικού δικονομικού κανόνα δεν αναιρεί τη δυνατότητα των εθνικών δικαστηρίων που δεν αποφαινόμενοι σε τελευταίο βαθμό να υποβάλλουν στο Δικαστήριο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως σε περίπτωση κατά την οποία, όπως συμβαίνει και στην υπόθεση της κύριας δίκης, διατηρούν αμφιβολίες περί της ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης (προπαρατεθείσα απόφαση Elchinov, σκέψη 25, και απόφαση της 20ής Οκτωβρίου 2011, C-396/09, Interdil, Συλλογή 2011, σ. I-9915, σκέψη 35).
- 55 Το Δικαστήριο έχει επίσης κρίνει ότι το εθνικό δικαστήριο που δεν αποφαινόμενοι σε τελευταίο βαθμό πρέπει να έχει τη δυνατότητα, σε περίπτωση κατά την οποία εκτιμά ότι η εκ μέρους ανωτέρου δικαστηρίου νομική εκτίμηση ενδέχεται να το υποχρεώσει στην έκδοση αποφάσεως αντίθετης προς το δίκαιο της Ένωσης, να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ερωτήματα τα οποία το απασχολούν (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Elchinov, σκέψη 27 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 56 Υπό τις ως άνω συνθήκες, η ένσταση απαραδέκτου την οποία ήγειρε επί του ζητήματος αυτού η Plastinnova πρέπει να απορριφθεί.
- 57 Δεύτερον, η Ουγγρική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, καθόσον το αιτούν δικαστήριο δεν καθιστά σαφείς τους λόγους για τους οποίους θεωρεί αναγκαία την ερμηνεία της οδηγίας 2004/48, η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.
- 58 Κατά πάγια νομολογία, το Δικαστήριο μπορεί να απορρίψει αίτηση που υπέβαλε εθνικό δικαστήριο μόνον όταν προδήλως προκύπτει ότι η ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης που ζητεί το εθνικό δικαστήριο δεν έχει καμία σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή, επίσης, όταν το Δικαστήριο δεν διαθέτει τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του υποβλήθηκαν (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 13ης Μαρτίου 2001, C-379/98, PreussenElektra, Συλλογή 2001, σ. I-2099, σκέψη 39, της 15ης Ιουνίου 2006, C-466/04, Acereda Herrera, Συλλογή 2006, σ. I-5341, σκέψη 48, και της 5ης Δεκεμβρίου 2006, C-94/04 και C-202/04, Cipolla κ.λπ., Συλλογή 2006, σ. I-11421, σκέψη 25).

- 59 Επιβάλλεται, όμως, η διαπίστωση ότι δεν προκύπτει προδήλως ότι η ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης την οποία ζητεί το αιτούν δικαστήριο δεν έχει καμία σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, ούτε ότι τα ερωτήματα περί της ερμηνείας του δικαίου αυτού είναι υποθετικής φύσεως. Μολονότι τα υποβληθέντα ερωτήματα μνημονεύουν, κατά τρόπο όλως γενικό, το δίκαιο της Ένωσης, από την απόφαση του αιτούντος δικαστηρίου προκύπτει εντούτοις ότι το επιληφθέν της διαφοράς της κύριας δίκης δικαστήριο ζητεί, στην πράξη, την ερμηνεία των άρθρων 2, παράγραφος 1, και 3, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/48, καθώς και του άρθρου 2, παράγραφος 1, της Συμβάσεως των Παρισίων και του άρθρου 41, παράγραφοι 1 και 2, της Συμφωνίας ΔΠΠΤΕ, προκειμένου να εκτιμήσει αν οι εθνικοί δικονομικοί κανόνες που έχουν εφαρμογή στο πλαίσιο αιτήσεως για την κήρυξη της ακυρότητας υποδείγματος χρησιμότητας είναι σύμφωνοι με τις διατάξεις αυτές.
- 60 Υπό τις συνθήκες αυτές, κρίνεται ότι δεν ανετράπη το τεκμήριο λυσιτέλειας του οποίου απολαύουν τα υποβληθέντα ερωτήματα.
- 61 Ως εκ τούτου, και η δεύτερη αυτή ένσταση απαραδέκτου πρέπει να απορριφθεί.
- 62 Τρίτον, η Ουγγρική Κυβέρνηση θέτει εν αμφιβόλω το παραδεκτό της αιτήσεως για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, διατεινόμενη ότι η οδηγία 2004/18 στερείται προδήλως σημασίας όσον αφορά την επίλυση της υπό κρίση διαφοράς, διότι σκοπεί αποκλειστικώς στην εναρμόνιση των αστικών και διοικητικών μέτρων σε περίπτωση προσβολής των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Στην υπό κρίση υπόθεση, όμως, η εκκρεμούσα διαδικασία έχει ως αντικείμενο το κύρος υποδείγματος χρησιμότητας και όχι προσβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.
- 63 Αρκεί, συναφώς, η διαπίστωση ότι το ζήτημα αν διαδικασία κηρύξεως της ακυρότητας υποδείγματος χρησιμότητας σκοπεί στη διασφάλιση της προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας δεν άπτεται του παραδεκτού των προδικαστικών ερωτημάτων, αλλά της ουσίας της υποθέσεως αυτής (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις της 13ης Ιουλίου 2006, C-295/04 έως C-298/04, Manfredi κ.λπ., Συλλογή 2006, σ. I-6619, σκέψη 30, και της 21ης Οκτωβρίου 2010, C-467/08, Padawan, Συλλογή 2010, σ. I-10055, σκέψη 27). Συνεπώς, η διαπίστωση αυτή δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την απόρριψη της αιτήσεως για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ήδη από του σταδίου της εκτιμήσεως του παραδεκτού της.
- 64 Δεδομένου ότι και η τρίτη αυτή ένσταση απαραδέκτου πρέπει να απορριφθεί, από το σύνολο των ανωτέρω συνάγεται ότι η αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως πρέπει να κριθεί παραδεκτή.

Επί της ουσίας

- 65 Με τα τρία ερωτήματά του, τα οποία πρέπει να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το δίκαιο της Ένωσης απαγορεύει το ενδεχόμενο, στην περίπτωση δίκης σχετικής με αίτηση κηρύξεως της ακυρότητας υποδείγματος χρησιμότητας, το δικαστήριο:
- να μη δεσμεύεται από τα αιτήματα και τις λοιπές δηλώσεις των διαδίκων και να δύναται να διατάξει αυτεπαγγέλτως την προσκόμιση των αποδεικτικών στοιχείων που κρίνει απαραίτητα,
 - να μη δεσμεύεται από διοικητική απόφαση εκδοθείσα επί αιτήσεως κηρύξεως της ακυρότητας ούτε από τα πραγματικά περιστατικά που διαπιστώθηκαν με την απόφαση αυτή, και
 - να μην μπορεί να εξετάσει εκ νέου αποδεικτικά στοιχεία που είχαν προσκομισθεί στο πλαίσιο προγενέστερης αιτήσεως για την κήρυξη της ακυρότητας.

- 66 Ειδικότερα, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η οδηγία 2004/48 έχει εφαρμογή επί της διαδικασίας της υποθέσεως της κύριας δίκης και διερωτάται ως προς την ερμηνεία της οδηγίας αυτής, ιδίως δε ως προς την ερμηνεία των άρθρων της 2, παράγραφος 1, και 3, παράγραφος 2, υπό το πρίσμα των άρθρων της Συμβάσεως των Παρισίων και της Συμφωνίας ΔΠΙΤΕ τα οποία μνημονεύθηκαν στη σκέψη 59 της παρούσας αποφάσεως.
- 67 Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί καταρχάς ότι η Συμφωνία περί ιδρύσεως του ΠΟΕ, της οποίας μέρος αποτελεί η Συμφωνία ΔΠΙΤΕ, υπογράφηκε από την Ένωση και εγκρίθηκε ακολούθως με την απόφαση 94/800. Ως εκ τούτου, κατά πάγια νομολογία, οι διατάξεις της Συμφωνίας ΔΠΙΤΕ αποτελούν πλέον αναπόσπαστο μέρος της έννομης τάξεως της Ένωσης, στο πλαίσιο της οποίας το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαινεται προδικαστικώς επί της ερμηνείας της Συμφωνίας αυτής (βλ. απόφαση της 11ης Σεπτεμβρίου 2007, C-431/05, Merck Genéricos - Produtos Farmacêuticos, Συλλογή 2007, σ. I-7001, σκέψη 31 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 68 Όσον αφορά ειδικότερα τις διατάξεις του άρθρου 41, παράγραφοι 1 και 2, της Συμφωνίας ΔΠΙΤΕ, εξεταζόμενες από κοινού, εξ αυτών προκύπτει ότι τα κράτη που είναι συμβαλλόμενα μέρη της μεριμνούν ώστε η νομοθεσία τους να περιλαμβάνει διαδικασίες με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά γνωρίσματα σκοπούσες στην προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, έτσι ώστε να καθίσταται δυνατή η αποτελεσματική αντιμετώπιση κάθε πράξεως προσβολής των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Συμφωνίας αυτής.
- 69 Δυνάμει των διατάξεων αυτών, τα κράτη που αποτελούν συμβαλλόμενα μέρη της εν λόγω Συμφωνίας, περιλαμβανομένης της Ένωσης, υποχρεούνται επομένως να νομοθετήσουν, εισάγοντας στο εσωτερικό δίκαιό τους μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας τα οποία θα είναι σύμφωνα με τα όσα διευκρινίζονται στις εν λόγω διατάξεις.
- 70 Εξάλλου, δεδομένου ότι η Συμφωνία ΔΠΙΤΕ προβλέπει, όπως προκύπτει από το άρθρο της 2, παράγραφος 1, ότι, όσον αφορά τα μέρη II, III και IV της Συμφωνίας αυτής, τα κράτη που είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμμορφώνονται προς τα άρθρα 1 έως 12 και 19 της Συμβάσεως των Παρισίων, η νομοθεσία την οποία επιβάλλει το άρθρο 41, παράγραφοι 1 και 2, της Συμφωνίας ΔΠΙΤΕ πρέπει να είναι, μεταξύ άλλων, σύμφωνη με το άρθρο 2, παράγραφος 1, της Συμβάσεως αυτής.
- 71 Βάσει των όσων ορίζει το άρθρο 2, παράγραφος 1, της Συμβάσεως των Παρισίων, οι υπήκοοι κάθε χώρας στην οποία ισχύει η Σύμβαση αυτή απολαύουν εντός των λοιπών χωρών στις οποίες ισχύει επίσης η εν λόγω Σύμβαση, όσον αφορά την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, των πλεονεκτημάτων που, βάσει των σχετικών νόμων, παρέχονται ή θα παρασχεθούν μεταγενέστερα στους ημεδαπούς, με την επιφύλαξη των ειδικώς προβλεπομένων από την ίδια αυτή Σύμβαση δικαιωμάτων. Συνεπώς, θα απολαύουν της αυτής προστασίας με τους ημεδαπούς και της αυτής νομίμου συνδρομής κατά πάσας προσβολής των δικαιωμάτων τους, με την επιφύλαξη της εκπληρώσεως των επιβαλλομένων στους ημεδαπούς όρων και διατυπώσεων.
- 72 Επομένως, το κοινό κύριο στοιχείο όλων των προμνημονευθεισών διατάξεων της Συμφωνίας ΔΠΙΤΕ και της Συμβάσεως των Παρισίων έγκειται στην υποχρέωση των μερών των Συμβάσεων αυτών να διασφαλίζουν, μέσω του εσωτερικού δικαίου τους, την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας προβλέποντας αποτελεσματικά μέσα παροχής ένδικης προστασίας έναντι κάθε προσβολής των δικαιωμάτων αυτών.
- 73 Η Ένωση εκπλήρωσε αυτήν τη νομοθετική της υποχρέωση εκδίδοντας την οδηγία 2004/48 η οποία σκοπεύει ακριβώς, όπως προκύπτει από το άρθρο της 1, στη διασφάλιση της προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, προβλέποντας προς τούτο διάφορα μέτρα, διαδικασίες και μέτρα αποκαταστάσεως εντός των κρατών μελών.

- 74 Ειδικότερα, όπως προκύπτει από το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/48, τα μέτρα, οι διαδικασίες και τα μέτρα αποκαταστάσεως που προβλέπει η οδηγία αυτή έχουν εφαρμογή, κατά το άρθρο της 3, σε κάθε περίπτωση προσβολής των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας που προβλέπει η νομοθεσία της Ένωσης και/ή η εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους.
- 75 Επομένως, όλες οι προμνημονευθείσες διατάξεις διεθνών συμβάσεων και της οδηγίας 2004/48 (στο εξής: οικείες διατάξεις) δεν σκοπούν να ρυθμίσουν όλα τα ζητήματα σχετικά με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, αλλά μόνον αυτά που είναι συμφυή, αφενός, με την προστασία των δικαιωμάτων αυτών και, αφετέρου, με τις προσβολές που στρέφονται κατά αυτών, επιβάλλοντας την ύπαρξη αποτελεσματικών μέσων παροχής ένδικης προστασίας με σκοπό την πρόληψη ή την παύση κάθε προσβολής υφισταμένου δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας ή την αποκατάσταση των συνεπειών της προσβολής αυτής.
- 76 Συναφώς, όπως προκύπτει από το άρθρο 17 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διαδικασία σκοπούσα στη διασφάλιση της προστασίας δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας προϋποθέτει ότι το δικαίωμα αυτό έχει κτηθεί βάσει του νόμου (βλ., σχετικώς, απόφαση της 12ης Ιουλίου 2005, C-154/04 και C-155/04, Alliance for Natural Health κ.λπ., Συλλογή 2005, σ. I-6451, σκέψη 128).
- 77 Ως εκ τούτου, όπως άλλωστε προκύπτει και από το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/48, οι οικείες διατάξεις απλώς διασφαλίζουν την προστασία των διαφόρων δικαιωμάτων των οποίων απολαμβάνουν τα πρόσωπα που έχουν αποκτήσει δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, δηλαδή οι δικαιούχοι αυτών, και δεν έχουν την έννοια ότι διέπουν τα διάφορα μέτρα και διαδικασίες που τίθενται στη διάθεση προσώπων τα οποία, όπως η προσφεύγουσα της κύριας δίκης, χωρίς να είναι τα ίδια δικαιούχοι των δικαιωμάτων αυτών, αμφισβητούν τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας που έχουν αποκτήσει άλλοι.
- 78 Διαδικασία κηρύξεως της ακυρότητας, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, μπορεί ακριβώς να κινήσει πρόσωπο το οποίο, χωρίς να είναι δικαιούχος δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, αμφισβητεί την προστασία υποδείγματος χρησιμότητας η οποία παρέχεται στον δικαιούχο των αντιστοίχων δικαιωμάτων.
- 79 Επομένως, η διαδικασία αυτή δεν σκοπεί στη διασφάλιση της προστασίας δικαιούχων δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, κατά την έννοια των οικείων διατάξεων.
- 80 Συγκεκριμένα, η διαδικασία αυτή δεν προϋποθέτει προσβολή δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, είτε όσον αφορά το πρόσωπο που κινεί τη διαδικασία αυτή, καθόσον, δεδομένου ότι δεν πρόκειται για δικαιούχο τέτοιου δικαιώματος, δεν δύναται εξ ορισμού να υφίσταται προσβολή του δικαιώματος αυτού, είτε όσον αφορά τον δικαιούχο δικαιώματος εμπύκτοντος στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω διαδικασίας, καθόσον στρεφόμενο κατά αυτού έννομο βοήθημα, με το οποίο αμφισβητείται, νομικώς, η ύπαρξη του δικαιώματός του πνευματικής διαδικασίας, δεν μπορεί, εξ ορισμού, να χαρακτηριστεί ως προσβολή.
- 81 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι οι οικείες διατάξεις δεν σκοπούν να ρυθμίσουν τα διάφορα ζητήματα που αφορούν διαδικασία κηρύξεως της ακυρότητας, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης.
- 82 Κατά συνέπεια, στα υποβληθέντα ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι, καθόσον οι διατάξεις των άρθρων 2, παράγραφος 1, και 3, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/48, ερμηνευόμενες υπό το πρίσμα του άρθρου 2, παράγραφος 1, της Συμβάσεως των Παρισίων και του άρθρου 41,

παράγραφοι 1 και 2, της Συμφωνίας ΔΠΠΤΕ, δεν έχουν εφαρμογή στην περίπτωση διαδικασίας κηρύξεως της ακυρότητας, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι οι διατάξεις αυτές αποκλείουν το ενδεχόμενο, σε περίπτωση σχετικής δίκης, το δικαστήριο:

- να μη δεσμεύεται από τα αιτήματα και τις λοιπές δηλώσεις των διαδίκων, αλλά να δύναται να διατάξει αυτεπαγγέλτως την προσκόμιση των αποδεικτικών στοιχείων που κρίνει απαραίτητα,
- να μη δεσμεύεται από διοικητική απόφαση εκδοθείσα επί αιτήσεως κηρύξεως της ακυρότητας ούτε από τα πραγματικά περιστατικά που διαπιστώθηκαν με την απόφαση αυτή, και
- να μην μπορεί να εξετάσει εκ νέου αποδεικτικά στοιχεία που είχαν προσκομισθεί στο πλαίσιο προγενέστερης αιτήσεως για την κήρυξη της ακυρότητας.

Επί των δικαστικών εξόδων

- ⁸³ Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαινεται:

Καθόσον οι διατάξεις των άρθρων 2, παράγραφος 1, και 3, παράγραφος 2, της οδηγίας 2004/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την [προστασία] των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, ερμηνευόμενες υπό το πρίσμα του άρθρου 2, παράγραφος 1, της Συμβάσεως για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, η οποία υπογράφηκε στο Παρίσι στις 20 Μαρτίου 1883, αναθεωρήθηκε εσχάτως στη Στοκχόλμη στις 14 Ιουλίου 1967 και τροποποιήθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 1979, και του άρθρου 41, παράγραφοι 1 και 2, της Συμφωνίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου, η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1Γ της Συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) που υπογράφηκε στο Μαρακές στις 15 Απριλίου 1994 και εγκρίθηκε με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των συμφωνιών που απέρρευσαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994), καθόσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της, δεν έχουν εφαρμογή στην περίπτωση διαδικασίας κηρύξεως της ακυρότητας, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι οι διατάξεις αυτές αποκλείουν το ενδεχόμενο, σε περίπτωση σχετικής δίκης, το δικαστήριο:

- να μη δεσμεύεται από τα αιτήματα και τις λοιπές δηλώσεις των διαδίκων, αλλά να δύναται να διατάξει αυτεπαγγέλτως την προσκόμιση των αποδεικτικών στοιχείων που κρίνει απαραίτητα,
- να μη δεσμεύεται από διοικητική απόφαση εκδοθείσα επί αιτήσεως κηρύξεως της ακυρότητας ούτε από τα πραγματικά περιστατικά που διαπιστώθηκαν με την απόφαση αυτή, και
- να μην μπορεί να εξετάσει εκ νέου αποδεικτικά στοιχεία που είχαν προσκομισθεί στο πλαίσιο προγενέστερης αιτήσεως για την κήρυξη της ακυρότητας.

(υπογραφές)